

III

(Az EU-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok)

AZ EU-SZERZŐDÉS V. CÍME ALAPJÁN ELFOGADOTT JOGI AKTUSOK

A TANÁCS 2008/841/IB KERETHATÁROZATA

(2008. október 24.)

a szervezett bűnözés elleni küzdelemről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

98/733/IB együttes fellépés ⁽²⁾ helyébe lépő kerethatározatot.

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 29. cikkére, 31. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,

mivel:

(1) A Hágai Program célja az Unió és tagállamai közös képességeinek javítása többek között a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelem érdekében. Ezt a célt főként a jogszabályok közelítésével kell elérni. Az Európai Unió tagállamainak szorosabban együtt kell működniük a bűnszervezetek veszélyei és elterjedése elleni küzdelem érdekében, valamint az állampolgárok elvárásaira és a tagállamok saját igényeire való hatékony válaszadás céljából. E tekintetben a 2004. november 4–5-i brüsszeli Európai Tanács következtetéseinek 14. pontja rámutat arra, hogy Európa polgárai azt várják az Európai Uniótól, hogy – az alapvető jogok és szabadságok tiszteletben tartásának biztosítása mellett – az olyan, határokon átnyúló problémák kapcsán, mint amilyen a szervezett bűnözés, hatékonyabb, kombinált megközelítést alkalmazzon.

(2) A terrorizmus és a súlyos bűncselekmények egyéb formái elleni küzdelem érdekében hozandó intézkedésekről szóló, 2004. március 29-i közleményében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az Európai Unióban a szervezett bűnözés elleni küzdelem eszköztárát meg kell erősíteni, és bejelentette, hogy kidolgoz egy, az Európai Unió tagállamaiban a bűnszervezetben való részvétel bűncselekményé nyilvánításáról szóló, 1998. december 21-i

(3) A Hágai Program 3.3.2. pontja kimondja, hogy a büntető anyagi jogi jogszabályok közelítése a büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítését szolgálja, és a határokon átnyúló vonatkozásokkal bíró, különösen súlyos bűncselekmények területeire vonatkozik, valamint hogy prioritásként kell kezelni a bűncselekmények azon területeit, amelyeket a Szerződések kifejezetten megemlítenek. A bűnszervezetben való részvételhez kapcsolódó bűncselekmények meghatározását tehát valamennyi tagállamban közelíteni kell egymáshoz. Ezért ez a kerethatározat olyan bűncselekményekre terjed ki, amelyeket jellemzően bűnszervezetben követnek el. Ezenfelül az e bűncselekmények súlyának megfelelő büntetésekről és szankciókról kell gondoskodnia azon természetes és jogi személyekkel szemben, akik ilyen bűncselekményeket követtek el, vagy azok elkövetéséért felelősek.

(4) A 2. cikk a) pontjából fakadó kötelezettségek nem sérthetik a tagállamok azon jogát, hogy bűnszervezetnek minősítsék személyek egyéb csoportjait is, például olyan csoportokat, amelyek célja nem pénzügyi vagy egyéb anyagi haszon elérése.

(5) A 2. cikk a) pontjából fakadó kötelezettségek nem sérthetik a tagállamok azon jogát, hogy a „bűnözői tevékenység” fogalmát úgy értelmezzék, mint amely tényleges cselekmények elkövetését foglalja magában.

(6) Az Európai Uniónak építenie kell a nemzetközi szervezetek által elvégzett jelentős munkára, így különösen az Egyesült Nemzetek nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményére („Palermói Egyezmény”), amelyet az Európai Közösség nevében a 2004/579/EK tanácsi határozattal ⁽³⁾ kötöttek meg.

⁽¹⁾ Nem kötelező konzultációt követően kinyilvánított vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ HL L 351., 1998.12.29., 1. o.

⁽³⁾ HL L 261., 2004.8.6., 69. o.

- (7) Mivel e kerethatározat céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a meghozandó intézkedések sora miatt azok uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében meghatározott, és az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkének második bekezdése szerint alkalmazott szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az arányosság elvének megfelelően e kerethatározat nem haladja meg az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (8) E kerethatározat tiszteletben tartja az Európai Unió alapjogi chartája és különösen annak 6. és 49. cikke által elismert alapvető jogokat és elveket. E kerethatározat egyetlen rendelkezése sem irányul az olyan alapvető jogokkal, illetve szabadságokkal kapcsolatos nemzeti szabályok szűkítésére vagy korlátozására, mint a tisztességes eljáráshoz, a sztrájkhoz való jog, a gyűlekezési, egyesülési jog, a sajtó vagy a véleménynyilvánítás szabadsága, beleértve azt a mindenkit megillető jogot is, hogy érdekei védelmében másokkal szakszervezetet alapítson, illetve ahhoz csatlakozzon, valamint az ezzel összefüggő, a tüntetéshez való jogot is.
- (9) Ezért a 98/733/IB együttes fellépést hatályon kívül kell helyezni,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Fogalom meghatározások

E kerethatározat alkalmazásában:

1. „bűnszervezet”: olyan, kettőnél több személyből álló, hosszabb időre létrejött szervezett csoport, amely összehangoltan működik, és amelynek célja az, hogy legalább négy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel vagy annál szigorúbb szankcióval büntetendő bűncselekményeket kövessen el közvetlen vagy közvetett pénzügyi vagy egyéb anyagi haszonszerzés érdekében;
2. „szervezett csoport”: olyan csoport, amelyet nem véletlenszerűen hoztak létre valamely bűncselekmény közvetlen elkövetésére, és amelyben nem szükségszerű, hogy a tagoknak formálisan meghatározott szerepe legyen, hogy a tagság összetétele állandó legyen vagy hogy a csoport kidolgozott szervezeti felépítéssel rendelkezzen.

2. cikk

Bűnszervezetben való részvételhez kapcsolódó bűncselekmények

Valamennyi tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a bűnszervezethez kapcsolódó következő magatartástípusok egyike vagy mindkettő bűncselekménynek minősüljön:

- a) bármely személy magatartása, aki – szándékosan és ismerve akár a bűnszervezet célját és általános tevékenységét, akár annak az adott bűncselekmények elkövetésére irányuló szándékát – aktívan részt vesz a bűnszervezet bűnözői tevékenységében, beleértve az információk vagy anyagi források szolgáltatását, új tagok beszerzését, valamint a szervezet tevékenységeinek bármilyen módon történő finanszírozását, annak tudatában, hogy e részvétel hozzájárul a szervezet bűnözői tevékenységének megvalósításához;
- b) bármely személy magatartása, amelynek keretében megállapodást köt egy vagy több személlyel olyan tevékenység folytatására, amelynek megvalósítása az 1. cikkben említett bűncselekmények elkövetésével járna, akkor is, ha a szóban forgó személy a tevékenység tényleges végrehajtásában nem vesz részt.

3. cikk

Szankciók

(1) Valamennyi tagállam meghozza szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy:

- a) a 2. cikk a) pontjában említett bűncselekmény büntetési tételének felső határa legalább kettőtől öt évig terjedő szabadságvesztés legyen; vagy
- b) a 2. cikk b) pontjában említett bűncselekmény büntetési tételének felső határa a megállapodás tárgyát képező bűncselekményével megegyező időtartamú szabadságvesztés vagy legalább kettőtől öt évig terjedő szabadságvesztés legyen.

(2) Valamennyi tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy súlyosbító körülménynek minősüljön, ha a 2. cikkben említett bűncselekményeket – az adott tagállam által meghatározott módon – bűnszervezet keretében követték el.

4. cikk

Különleges körülmények

Valamennyi tagállam meghozhatja a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 3. cikkben említett szankciókat enyhíteni lehessen vagy az elkövetőt fel lehessen menteni a szankciók alól, amennyiben az elkövető például:

- a) felhagy a bűnözői tevékenységgel; és
- b) a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságoknak olyan információkat szolgáltat, amelyekhez azok egyébként nem tudnának hozzájutni, ezzel segítve őket a következőkben:
- i. a bűncselekmény következményeinek megelőzése, megszüntetése vagy enyhítése;
- ii. a bűncselekmény többi elkövetőjének azonosítása vagy felelősségre vonása;
- iii. bizonyíték megszerzése;

- iv. a bűnszervezet megfosztása a tiltott forrásoktól vagy a bűncselekményből származó jövedelemtől; vagy
- v. a 2. cikkben említett további bűncselekmények elkövetésének megakadályozása.

5. cikk

A jogi személyek felelőssége

(1) Valamennyi tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a jogi személyeket felelősségre lehessen vonni a 2. cikkben említett bármely bűncselekmény elkövetéséért, amelyet akár egyénileg, akár a jogi személy valamely szervének részeként eljárva olyan személy követett el a jogi személy javára, aki a jogi személyen belül vezető tisztséget tölt be az alábbiak valamelyike alapján:

- a) a jogi személy képviselőjének joga;
- b) a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga; vagy
- c) a jogi személy szervezetében az ellenőrzés joga.

(2) Valamennyi tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében is, hogy a jogi személyeket felelősségre lehessen vonni, amennyiben valamely, az (1) bekezdésben említett személy által gyakorolt felügyelet vagy ellenőrzés hiánya lehetővé tette, hogy az adott jogi személy javára egy neki alárendelt személy a 2. cikkben említett valamely bűncselekményt elkövesse.

(3) A jogi személyek (1) és (2) bekezdés szerinti felelőssége nem érinti a büntetőeljárást azon természetes személyek ellen, akik a 2. cikkben említett bűncselekmények valamelyikében tettesként vagy részesként részt vesznek.

(4) E kerethatározat alkalmazásában a „jogi személy” bármely jogalany, amely a hatályos jogszabályok alapján jogi személyiséggel rendelkezik, kivéve az államokat vagy az állami jogkört gyakorló közjogi szerveket és a nemzetközi közjogi szervezeteket.

6. cikk

A jogi személyekkel szemben kiszabható szankciók

(1) Valamennyi tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 5. cikk (1) bekezdése alapján felelősségre vont jogi személyt olyan hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntessék, amelyek magukban foglalják a büntetőjogi vagy nem büntetőjogi bíróságokat, és magukban foglalhatnak egyéb szankciókat is, mint például:

- a) az állami kedvezményekből és támogatásokból való kizárás;
- b) az üzleti tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes vagy végleges eltiltás;

- c) bírósági felügyelet alá helyezés;
- d) bíróság által elrendelt felszámolás;
- e) a bűncselekmény elkövetésére használt létesítmények ideiglenes vagy végleges bezárása.

(2) Valamennyi tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 5. cikk (2) bekezdése értelmében felelősségre vont jogi személyt hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal vagy intézkedésekkel büntessék.

7. cikk

Joghatóság és a büntetőeljárások összehangolása

(1) Valamennyi tagállam biztosítja, hogy joghatósága legalább az olyan esetekre terjedjen ki, amelyek során a (2) cikkben említett bűncselekményt

- a) részben vagy egészben a szóban forgó tagállam területén követték el, tekintet nélkül arra, hogy hol található a bűnszervezet székhelye vagy az a hely, ahol bűnözői tevékenységét folytatja;
- b) valamely állampolgára követte el; vagy
- c) a szóban forgó tagállam területén letelepedett jogi személy javára követték el.

Bármely tagállam határozhat úgy, hogy a b) és c) pontban meghatározott joghatósági szabályokat nem alkalmazza, vagy azokat csak bizonyos esetekben vagy bizonyos körülmények között alkalmazza, amennyiben a 2. cikkben említett bűncselekményeket a területén kívül követték el.

(2) Amennyiben egy, a 2. cikkben említett bűncselekmény több tagállam joghatósága alá tartozik, és ugyanazon tények alapján az érintett államok bármelyike jogszerűen eljárhat, az érintett tagállamok – annak érdekében, hogy az eljárást lehetőleg egyetlen tagállamban összpontosítsák – együttműködnek annak eldöntésében, hogy melyikük folytassa le a büntetőeljárást az elkövetőkkel szemben. E célból a tagállamok az Eurojusthoz fordulhatnak vagy igénybe vehetnek bármely más, az Európai Unión belül létrehozott szervet vagy mechanizmust az igazságügyi hatóságai közötti együttműködés megkönnyítése és intézkedéseik összehangolása érdekében. A következő tényezőket különösen figyelembe kell venni:

- a) az a tagállam, amelynek területén a cselekményeket elkövették;
- b) az a tagállam, amelynek az elkövető állampolgára vagy amelyben lakóhellyel rendelkezik;

- c) az a tagállam, ahonnan a sértettek származnak;
- d) az a tagállam, amelynek területén az elkövetőt megtalálták.
- (3) Az a tagállam, amely saját jogszabályai szerint jelenleg nem adja ki vagy adja át a saját állampolgárait, megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a 2. cikkben említett bűncselekmény tekintetében, ha azt egy állampolgára a területén kívül követte el, megállapítsa joghatóságát, és adott esetben büntetőeljárást indítson.
- (4) Ez a cikk nem zárja ki a tagállam nemzeti jogszabályainak megfelelő büntető joghatóság gyakorlását.

8. cikk

A sértettek által tett bejelentés vagy feljelentés követelményének hiánya

A tagállamok biztosítják, hogy a 2. cikkben említett bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozás vagy büntetőeljárás megindítása ne a bűncselekmény sértettjének bejelentésétől vagy feljelentésétől függjön, különösen az adott tagállam területén elkövetett bűncselekmények esetében.

9. cikk

A jelenlegi rendelkezések hatályon kívül helyezése

A 98/733/IB együttes fellépés ezennel hatályát veszti.

Az Európai Unióról szóló szerződés VI. címének és az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően elfogadott intézkedésekben a 98/733/IB együttes fellépés szerinti bünszervezetben való részvételre történő hivatkozásokat az e kerethatározat szerinti bünszervezetben való részvételre történő hivatkozásként kell értelmezni.

10. cikk

Végrehajtás és jelentések

- (1) A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy e kerethatározat rendelkezéseinek 2010. május 11-ig megfeleljenek.
- (2) A tagállamok 2010. május 11-ig eljuttatják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azon rendelkezések szövegét, amelyekkel az e kerethatározat alapján rájuk háruló kötelezettségeket nemzeti jogukba átültetik. Az ezen információk felhasználásával elkészült jelentés, valamint a Bizottság írásos jelentése alapján a Tanács 2012. november 11-ig megvizsgálja, hogy a tagállamok mennyiben felelnek meg e kerethatározat rendelkezéseinek.

11. cikk

Területi hatály

Ezt a kerethatározatot Gibraltár esetében alkalmazni kell.

12. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Luxembourgban, 2008. október 24-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

M. ALLIOT-MARIE